

Dreptul statului membru - Slovenia

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [sl](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Această pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Slovenia.

Izvoare de drept

Tipuri de instrumente juridice – descriere

În sistemul juridic din Republica Slovenia se adoptă norme juridice abstracte atât la nivel național, cât și la nivel local. Instrumentele juridice la nivel național sunt Constituția (*ustava*), legile/actele juridice (*zakoni*) și regulamentele de punere în aplicare; acestea se împart în două categorii principale: decrete (*uredbe*, traduse uneori ca reglementări) și norme (*pravilniki*).

Consiliile locale adoptă în principal ordonanțe (*odloki*).

Sistemul juridic din Slovenia nu recunoaște precedentul judiciar, ceea ce înseamnă că instanțele inferioare (*nizja sodišča*) nu sunt obligate în mod oficial să respecte hotărârile instanțelor superioare (*višja sodišča*). Cu toate acestea, instanțele inferioare respectă și urmează, în general, jurisprudența instanțelor superioare și a Curții Supreme (*Vrhovno sodišče*).

Curtea Supremă, reunită în ședință plenară, poate adopta **avize juridice de principiu** (*načelna pravna mnenja*) privind aspecte importante pentru aplicarea uniformă a legilor/actelor juridice. În temeiul Legii privind instanțele (*Zakon o sodiščih*), avizele juridice de principiu sunt obligatorii numai pentru completele Curții Supreme și pot fi modificate numai cu ocazia unei noi ședințe plenare. Cu toate acestea, instanțele inferioare respectă, în general, avizele juridice de principiu, iar Curtea Supremă, în jurisprudența acesteia, solicită să se țină seama în mod corespunzător de citarea de către o parte a unui aviz juridic deja adoptat în materie.

Legile/actele juridice și alte reglementări trebuie să respecte principiile general acceptate ale dreptului internațional și tratatele care sunt obligatorii pentru Slovenia (în conformitate cu articolul 8 din Constituție). Tratatul internațional ratificate și publicate trebuie să fie aplicate direct. Conform poziției Curții Constituționale din Slovenia (*Ustavno sodišče*), tratatele internaționale se situează deasupra dispozițiilor legislației în ierarhia actelor juridice. Tratatul internațional ratificate sunt integrate în sistemul juridic intern, creând astfel drepturi și obligații pentru persoanele fizice și juridice din țară (cu condiția să fie direct aplicabile).

Sistemul juridic sloven aparține familiei juridice continentale și este un sistem de drept civil, ceea ce înseamnă că dreptul cutumiar nu face parte, ca atare, din sistemul juridic. Cu toate acestea, dreptul cutumiar este recunoscut într-o anumită măsură de dreptul sloven. De exemplu, conform articolului 12 din Codul privind obligațiile (*Obligacijski zakonik*), care reglementează contractele dintre persoanele fizice și juridice, deprinderile, uzanțele și practicile de afaceri stabilite între părți sunt luate în considerare la evaluarea acțiunii necesare și a efectelor acesteia asupra relațiilor obligatorii ale entităților comerciale.

În exercitarea funcției judiciare, un judecător trebuie să respecte Constituția, legile/actele juridice, principiile generale ale dreptului internațional și tratatele internaționale ratificate și publicate. Legea privind instanțele prevede că, în cazul în care o chestiune de drept civil nu poate fi soluționată pe baza reglementărilor în vigoare, judecătorul trebuie să țină cont de reglementările care se aplică în cauze similare. Dacă, în pofida acestui fapt, soluția rămâne echivocă din punct de vedere juridic, judecătorul trebuie să ia o hotărâre pe baza principiilor generale ale ordinii juridice interne. În această privință, judecătorul trebuie să acționeze în conformitate cu tradiția juridică și cu principiile consacrate ale jurisprudenței. Judecătorul trebuie să acționeze întotdeauna ca și cum i s-ar prezenta un număr nelimitat de cauze de același tip.

Ierarhizarea normelor

Toate normele juridice trebuie să fie conforme cu Constituția. Legile/actele juridice și alte reglementări trebuie să respecte principiile general acceptate ale dreptului internațional și tratatele care sunt obligatorii pentru Slovenia (în conformitate cu 8 din Constituție). În plus, regulamentele de punere în aplicare și ordonanțele locale trebuie să fie conforme cu legile/actele juridice.

Acele generale emise pentru exercitarea autorității publice (*splōšni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) trebuie să fie conforme cu Constituția, cu legile/actele juridice și cu regulamentele de punere în aplicare.

Acele individuale și acțiunile autorităților de stat, ale autorităților comunității locale și ale factorilor de decizie locali trebuie să se bazeze pe o lege/un act juridic sau o reglementare juridică adoptată.

În ceea ce privește preeminența dreptului Uniunii Europene, Constituția oferă fundamentul pentru acceptarea întâietății acestuia în sistemul juridic sloven, prevăzând că actele juridice și deciziile adoptate în cadrul organizațiilor internaționale către Slovenia și-a transferat parțial exercitarea drepturilor suverane (în acest caz, Uniunea Europeană) trebuie aplicate în Slovenia în conformitate cu reglementarea juridică a organizațiilor respective.

Cadru instituțional

Instituții competente pentru adoptarea normelor

Legile/actele juridice sunt adoptate de camera inferioară a parlamentului bicameral sloven, **Adunarea Națională** (*Državni zbor*). În conformitate cu articolele 80 și 81 din Constituție, Adunarea Națională este formată din 90 de deputați care îi reprezintă pe cetățenii Sloveniei. Optzeci și opt de deputați sunt aleși prin vot universal, egal, direct și secret. În Adunarea Națională trebuie întotdeauna ales un deputat din comunitatea națională italiană și unul din cea maghiară de către membrii comunităților respective. Adunarea Națională este aleasă pentru un mandat de patru ani.

Decretele sunt emise de **guvern** (*Vlada*), în timp ce **normele** sunt emise de **miniștri individuali** din cadrul guvernului. În conformitate cu articolele 110-119 din Constituție, guvernul este format dintr-un prim-ministru (*predsednik vlade*) și miniștri. În cadrul sferei lor de competență, guvernul și miniștrii sunt independenți și responsabili în fața Adunării Naționale, care îi poate pune sub acuzare (la Curtea Constituțională), le poate acorda un vot de încredere sau îi poate destitui prin interpelare. Prim-ministrul este ales de Adunarea Națională, iar ulterior acesta propune miniștrii, care vor fi numiți (și destituiți) de Adunarea Națională.

Curtea Constituțională joacă un rol esențial în cadrul instituțional, întrucât aceasta poate anula legile/actele juridice, regulamentele de punere în aplicare și ordonanțele locale pe care le consideră neconstituționale. De asemenea, aceasta emite avize cu privire la constituționalitatea tratatelor internaționale și hotărăște în legătură cu plângerile constituționale individuale ale cetățenilor nedreptățiți, care îi pot fi înaintate după epuizarea tuturor celorlalte căi de atac.

Ordonanțele locale sunt adoptate de consiliile locale (*občinski sveti, mestni sveti*), care sunt alese în mod direct de locuitorii unei municipalități.

Procesul de luare a deciziilor

Adoptarea legilor/actelor juridice poate fi propusă Adunării Naționale de către guvern, de deputați individuali din Adunarea Națională, de camera superioară a Parlamentului – Consiliul Național (*Državni svet*) sau de cinci mii de alegători. Conform regulamentului său de procedură (*Poslovník Državnega zbora*), procedura uzuală în Adunarea Națională constă în trei lecturi ale legii/actului juridic propus.

În plus, regulamentul de procedură prevede o procedură accelerată, de urgență. În conformitate cu articolul 86, Adunarea Națională poate adopta o hotărâre dacă este prezentă o majoritate a deputaților și dacă legea/actul juridic este adoptat cu o majoritate de voturi ale deputaților prezenți, cu excepția cazului în care se stipulează o altfel de majoritate. Consiliul Național se poate opune unei legi/unui act juridic adoptat, iar Adunarea Națională poate să nu țină seama de un astfel de veto prin votul unei majorități a tuturor deputaților.

Referendumul legislativ (*Zakonodajni referendum*) (astfel cum este definit la articolul 90 din Constituție) este reglementat de Legea privind referendumul și inițiativa publică (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) și poate fi instituit de Adunarea Națională însăși sau, în urma unei cereri din partea Consiliului Național, de o treime din deputați sau de patruzeci de mii de alegători. Alegătorii au posibilitatea de a confirma sau de a respinge legea/actul juridic adoptat de Adunarea Națională înainte de a fi promulgat(ă) de **Președintele Republicii** (*Predsednik republike*).

Președintele Republicii trebuie să promulge o lege/un act juridic adoptat în termen de opt zile de la adoptare. În conformitate cu articolul 154 din Constituție, toate normele trebuie să fie publicate înainte de a putea intra în vigoare. Normele juridice adoptate de instituțiile de stat sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Slovenia (*Uradni list Republike Slovenije*; UL RS), în timp ce ordonanțele și alte reglementări locale sunt publicate în monitoarele locale.

Amendamentele aduse Constituției sunt adoptate printr-o procedură specială prevăzută în Constituție. O propunere de modificare a Constituției poate fi înaintată de douăzeci de deputați din Adunarea Națională, de Guvern sau de trezeci de mii de alegători. O astfel de propunere poate fi aprobată de Adunarea Națională cu o majoritate de voturi reprezentând două treimi din deputații

prezenți, însă un amendament poate fi adoptat numai dacă două treimi din numărul total de deputați votează în favoarea acestuia. Articolul 87 din Constituție stipulează că drepturile și obligațiile cetățenilor și ale altor persoane pot fi stabilite de Adunarea Națională numai prin lege.

Regulamentele și deciziile UE emise de instituțiile UE sunt aplicabile în mod direct în Republica Slovenia. Nu este necesar ca acestea să fie ratificate și publicate în UL RS pentru a putea fi aplicate.

Tratatele internaționale la care a aderat Republica Slovenia intră în vigoare după ratificarea acestora de către Adunarea Națională printr-o procedură specifică. Tratatele internaționale sunt ratificate prin adoptarea unei legi prezentate de către guvern. O lege privind ratificarea unui tratat internațional este adoptată cu majoritatea simplă de voturi a deputaților prezenți, cu excepția cazurilor în care Constituția sau o altă lege prevede altfel.

Baze de date juridice

Registrul actelor normative ale Republicii Slovenia (*Register predpisov RS*)

Baza de date [Registrul actelor normative](#) conține link-uri către textele complete ale legilor care au fost adoptate începând cu 25 iunie 1991 și ale regulamentelor de punere în aplicare adoptate începând cu anul 1995. Accesul la textele complete ale altor regulamente de punere în aplicare depinde de timpul necesar pentru publicarea versiunii electronice pe site-ul internet al UL RS.

Legislația Adunării Naționale (*Zakonodaja državnega zbora*)

Baza de date [Legislația Adunării Naționale](#) conține textele tuturor legilor/actelor juridice și ale altor acte aflate în curs de elaborare de către Adunarea Națională. Printre acestea se numără:

- **texte consolidate ale legilor/actelor juridice (*prečiščena besedila zakonov*)** – texte consolidate la nivel oficial ale legilor/actelor juridice adoptate după data de 29 noiembrie 2002 și publicate în UL RS, precum și texte consolidate neoficial începând cu data de 17 iunie 2007;
- **legi/acte juridice adoptate (*sprejeti zakoni*)** – legi/acte juridice adoptate de Adunarea Națională și publicate în ULRS de la declararea independenței la data de 25 iunie 1991;
- **acte adoptate (*sprejeti akti*)** – acte adoptate de Adunarea Națională și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Slovenia începând cu data de 28 noiembrie 1996;
- **proiecte de lege/acte juridice (*predlogi zakonov*)** – proiecte de legi/acte juridice supuse discuției în cadrul mandatului curent al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de lege/acte juridice adoptate care nu au fost încă publicate în ULRS);
- **lecturi ale legilor/actelor juridice (*obravnave zakonov*)** (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unei legi/unui act juridic supus dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996;
- **proiecte de acte (*predlogi aktov*)** – proiecte de acte supuse discuției în cadrul mandatului actual al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de acte adoptate care nu au fost încă publicate în UL RS);
- **lecturi ale actelor (*obravnave aktov*)** (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unui act supus dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996;
- **proiecte de ordonanțe (*predlogi odlokov*)** – proiecte de ordonanțe supuse dezbaterii în cadrul mandatului actual al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de ordonanțe adoptate care nu au fost încă publicate în UL RS);
- **lecturi ale ordonanțelor (*obravnave odlokov*)** (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unei ordonanțe supuse dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996.

Sistemul de informații juridice (*Pravno-informacijski sistem – PIS*)

[Sistemul de informații juridice](#) – Registrul actelor normative ale Republicii Slovenia (*Register predpisov Republike Slovenije*) oferă link-uri către culegerea de acte normative ale altor organe de stat și către UL RS.

Monitorul Oficial al Republicii Slovenia (*Uradni list Republike Slovenije*; UL RS)

Toate reglementările naționale sunt publicate oficial în [Monitorul Oficial al Republicii Slovenia](#). Toate documentele sunt publicate online.

Link-uri conexe

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 02/11/2016